

นิทรรศการพิเศษเชิดชูเกียรติ ศิลปินอาวุโส

ประสงค์ ปัทมานุช

PRASONG PADMÂNUJA
RETROSPECTIVE

นิทรรศการพิเศษเชิดชูเกียรติศิลปินอาวุโส
ประสงค์ ปัทมานุช
จัดโดย กรมศิลปากร

ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหอศิลป์
ถนนเจ้าฟ้า กทม.
14 กรกฎาคม - 7 สิงหาคม 2529

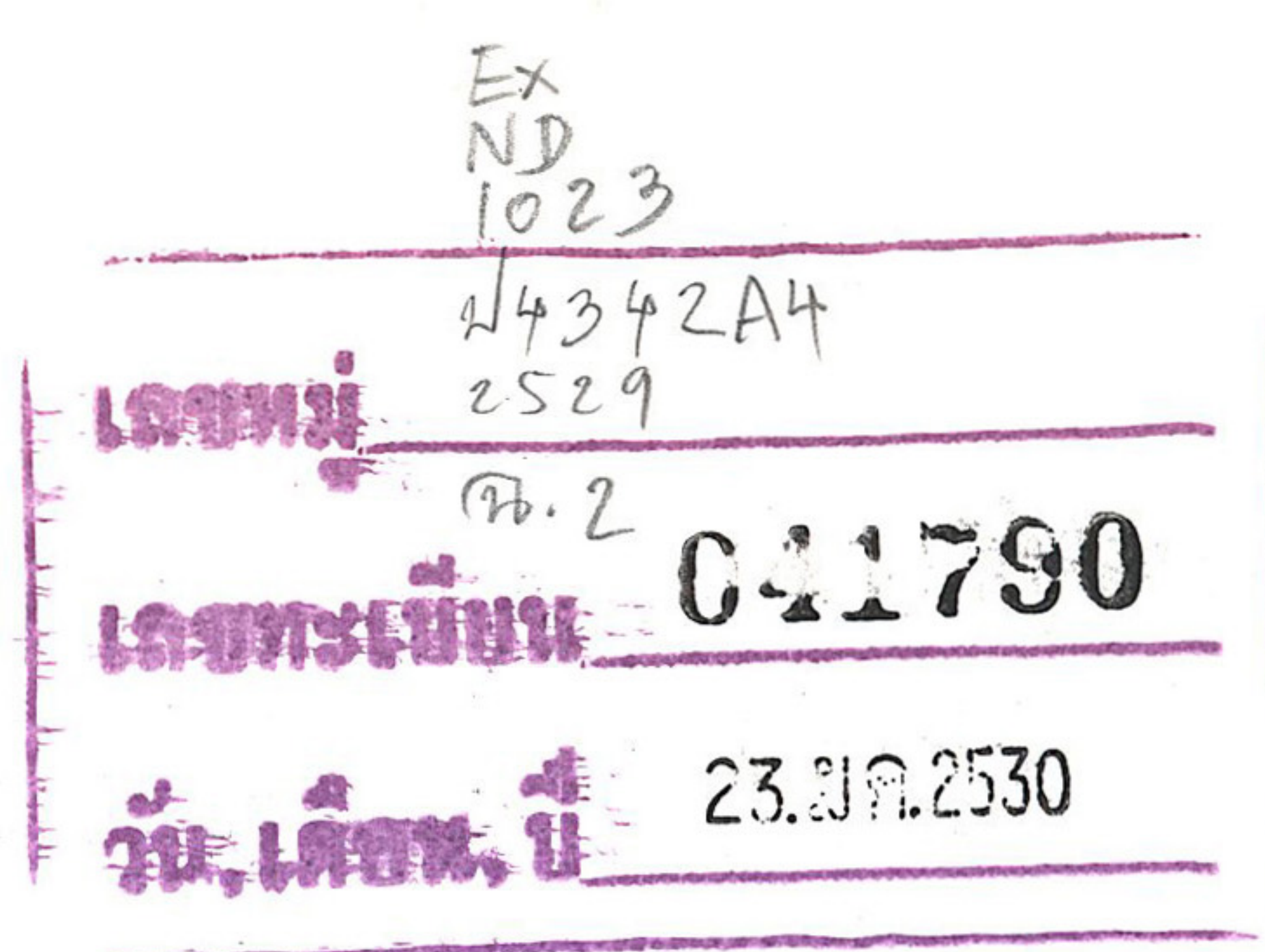
Rama IX Art Museum Foundation

PRASONG PADMÂNUJA Retrospective
organized by the Fine Arts Department

at the National Gallery
Chao fa Road, Bangkok
July 14-August 7, 1986

๗ ๕ ก.ค. ๒๕๓๐

คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. อธิบดีกรมศิลปากร
2. รองอธิบดีกรมศิลปากร (นายสุวิชัย รัศมิภูมิ)
3. นายสวัสดิ์ ตันติสุข
4. นายเฟื้อ หริพิทักษ์
5. คณบดีคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
6. คณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
7. นายไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์
8. นายดำรง วงศ์อุปราช
9. นายสนิท คิ้วฮก

ประธานกรรมการ

รองประธานกรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินงาน

1. ผู้อำนวยการกองพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
 2. นายธงชัย รักปทุม
 3. หัวหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์
 4. นายประสพชัย แสงประภา
 5. นายปรีชา อรชุนกะ
 6. น.ส.บุษกร ลิ้มจิตติ
 7. นายจิรพัฒน์ พิตรปรีชา
 8. นายสนิท คิ้วฮก
 9. นางชุลีรัตน์ โสมะบุตร
 10. นางมณฑินี จิตติวุฒิกุล
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประธานกรรมการ

รองประธานกรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการและเลขานุการ

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

บรรณาธิการ

ดำรง วงศ์อุปราช

Editor

Damrong Wong-Uparaj

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ธงชัย รักปทุม

สนิท คิ้วฮก

ปรีชา อรชุนกะ

จิรพัฒน์ พิตรปรีชา

บุษกร ลิ้มจิตติ

ชุลีรัตน์ โสมะบุตร

Asst. Editor

Thongchai Rakpatum

Sanit Kewhok

Pricha Arjunga

Jirapat Pitpricha

Buskorn Limchitti

Chuleerat Somabutr

คำนำ

กรมศิลปากรและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ว่าจะดำเนินการช่วยเหลือ ส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานศิลปกรรมของศิลปินไทยให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยการจัดแสดงนิทรรศการพิเศษเพื่อเชิดชูเกียรติศิลปินอาวุโสที่ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปทั้งแบบประเพณีและร่วมสมัยจัดเป็นประจำทุกปี รวมทั้งการให้ความร่วมมือจัดส่งงานศิลปของศิลปินไทยไปแสดงต่างประเทศบ้างในบางโอกาส นิทรรศการพิเศษที่จัดขึ้นครั้งนี้คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการดำเนินงานได้พิจารณาเห็นสมควรจัดให้เป็นเกียรติและกำลังใจแก่นายประสงค์ ปัทมานุช ศิลปินอาวุโสที่มีผลงานศิลปดีเด่น ได้รับการยกย่องเป็นศิลปินชั้นเยี่ยมของการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ท่านได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปไว้หลายรูปแบบที่มีทั้งแบบประเพณี ร่วมสมัยและศิลปประยุกต์ (ตกแต่ง) อาทิ ผลงานจิตรกรรมที่ส่งเข้าร่วมการแสดงผลศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 10 และการแสดงศิลปที่สำคัญอีกหลายแห่ง งานเขียนจิตรกรรมผนังเพดานที่ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล เพดานวัดเบญจมบพิตร วัดราชประดิษฐาราม พระธาตุพนม จังหวัดนครพนม และวัดเกาะหลัก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฯลฯ

ขณะนี้นายประสงค์ ปัทมานุช กำลังป่วยเป็นอัมพาตและถูกตัดขาจากสาเหตุโรคเบาหวาน ในอดีตศิลปินท่านนี้ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้กับกรมศิลปากรและธนาคารออมสิน โดยเกษียณอายุที่ธนาคารออมสิน ปรากฏว่าท่านได้สร้างสรรค์งานศิลปในด้านต่าง ๆ หลายรูปแบบให้กับ

ธนาคารออมสินแจกเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เป็นจำนวนมาก งานศิลปของท่านมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมได้รับคำชมเชยจากศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี นิทรรศการที่นำมาจัดแสดงให้ผู้สนใจในงานศิลปเข้าชม จะมีผลงานศิลปของท่านตั้งแต่ยุคแรก ๆ จนถึงยุคหลัง รวมทั้งผลงานที่ได้รับรางวัลและผลงานศิลปที่จัดทำไว้ให้กับธนาคารออมสิน การจัดแสดงผลงานศิลปครั้งนี้นอกจากเป็นการเผยแพร่และเชิดชูเกียรติศิลปินแล้ว ยังเป็นการให้กำลังใจพร้อมทั้งจัดเป็นทุนเพื่อการบำบัดรักษาให้ท่านมีสุขภาพแข็งแรงขึ้นเพื่อให้สมเจตนาของท่านที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปอีกต่อไป เมื่อสุขภาพและร่างกายอำนวยให้อีกครั้งหนึ่ง

กรมศิลปากรได้รับความร่วมมือช่วยเหลือและให้ความอนุเคราะห์ด้านเงินทุนในการจัดพิมพ์หนังสือประกอบนิทรรศการ ไปสเตอร์ และโปสเตอร์ จากธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ธนาคารศรีนคร จำกัด ธนาคารกสิกรไทย จำกัด บริษัทเอสโซ่สแตนดาร์ดแห่งประเทศไทย จำกัด เป็นอย่างยิ่ง ขอถือโอกาสขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ ที่นี้ การจัดนิทรรศการพิเศษครั้งนี้ได้สำเร็จลุล่วงเป็นที่เรียบร้อย ก็เนื่องจากคณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการดำเนินงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้สละเวลามาร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินงาน กรมศิลปากรหวังว่านิทรรศการพิเศษเชิดชูเกียรติศิลปินอาวุโสครั้งนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่เข้าชมได้ศึกษาชื่นชมและเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปทุกท่านโดยทั่วกัน

(นายทวีศักดิ์ เสนาณรงค์)

อธิบดีกรมศิลปากร

ประสงค์ ปัทมานุช ในปัจจุบัน

ประสงค์ ปัทมานุช

เกิด วันที่ 29 มิถุนายน 2461 ที่ตรอกศาลเจ้า
อาเห็นยว ตำบลคลองบางไผ่ไก่ บุคคโล ธนบุรี

การศึกษา ที่โรงเรียนวัดพิชัยญาติ ธนบุรี
โรงเรียนเพาะช่าง พ.ศ. 2476 - 2480
โรงเรียนประณีตศิลป์ กรมศิลปากร
พ.ศ. 2480 - 2484

ผลงานและการแสดงผลงาน งานตกแต่ง
บ้านนรสิงห์ (ทำเนียบรัฐบาล) จิตรกรรมที่วัด
เบญจมบพิตร งานสร้างเสริมพระธาตุพนม และที่
พระปฐมเจดีย์ เป็นผู้ขยายลายประดับพระเมรุ-
มาศของ ร. 8 จิตรกรรมฝาผนังที่โรงแรมรัตน-
โกสินทร์ เขียนลายรดน้ำที่พระอุโบสถวัดเกาะ
หลัก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เขียนซ่อมจิตรกรรม
ฝาผนังที่วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมาราม ภาพ
บนประตูช่องกลางวิหารวัดสุทัศน์เทพวราราม
แสดงผลงานในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ
ครั้งที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10 (พ.ศ. 2492, 2493,
2494, 2496, 2497, 2498, 2502)
การประกวดภาพเขียนบัวหลวงครั้งที่ 1 ที่หอศิลป์
พระศรี พ.ศ. 2517

การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 24 พ.ศ. 2520
ในฐานะศิลปินเชื้อเชิญ
การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติย้อนหลัง ณ หอศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2522
การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 26 พ.ศ. 2523
ในฐานะศิลปินเชื้อเชิญ
การแสดงศิลปะไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีน
พ.ศ. 2528

รางวัล ได้รับรางวัลเกียรตินิยมเหรียญทอง
เหรียญเงิน เหรียญทองแดงประเภททัศนศิลป์
จากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2492,
2493, 2494, 2496, 2497, 2498 และได้รับเกียรตินิยม
สูงสุดเป็นศิลปินชั้นเยี่ยมของการแสดงศิลปกรรม
แห่งชาติ นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลการประกวด
จิตรกรรม จัดโดยบริษัทของเอกชนหลายครั้ง

งานประจำ รับราชการที่กองหัตถศิลป์ กรม
ศิลปากรเจ็ดปี พ.ศ. 2484 - 2492
ทำงานที่ธนาคารออมสิน แผนกช่างเขียนกอง
โฆษณาการ พ.ศ. 2492 - 2522 เป็นเวลา 30 ปี
จนเกษียณอายุ

PRASONG PADMÂNUJA

Born : June 29, 1918 in Bukalo, Dhonburi.

Education : Wat Pichaiyat School, Dhonburi.

Pohchang School of Art and Crafts, Bangkok, 1933 - 1937.

School of Fine Arts, Fine Arts Department, Bangkok, 1937 - 1941.

Works of Art and Exhibition : Works of decorative art at Narasingh House, and the Government House, Bangkok.

Traditional paintings at Wat Benjamabopitr, Wat Sutat Dhepwararam, Bangkok, and Wat Kohluk, Prachuabkirikant.

Restoration and decoration works at Pratatpanom, and at Wat Rajpradit Stitmahasimaram.

Participated in the 1st, 2nd, 3rd, 4th, 5th, 6th, 10th, National Exhibition of Art.

Work included in A Retrospective of 26 National Exhibition of Art at the Art Gallery, Silpakorn University, Bangkok, 1980.

Invited artist of the 26th National Exhibition of Art, Bangkok.

Work included in an Exhibition of Thai Art in The People's Republic of China.

Honour and Prizes : Awarded gold, silver and bronze medals from the National Exhibition of Art, (1949 - 1959), "Silpinchanyium" of the exhibition (a best or distinguished artist) in 1959. Prasong Padmânuja had served the Government at the Fine Arts Department and at the Government Saving Bank for 30 years, he retired in 1979. Prasong is truly creative artist, despite of his heavy work as the Head of Painting Section at the bank, he managed to create numerous and continuous works of art and participated in art exhibition regularly, he deserved to be honoured with a "retrospective" to be organized at the National Gallery.

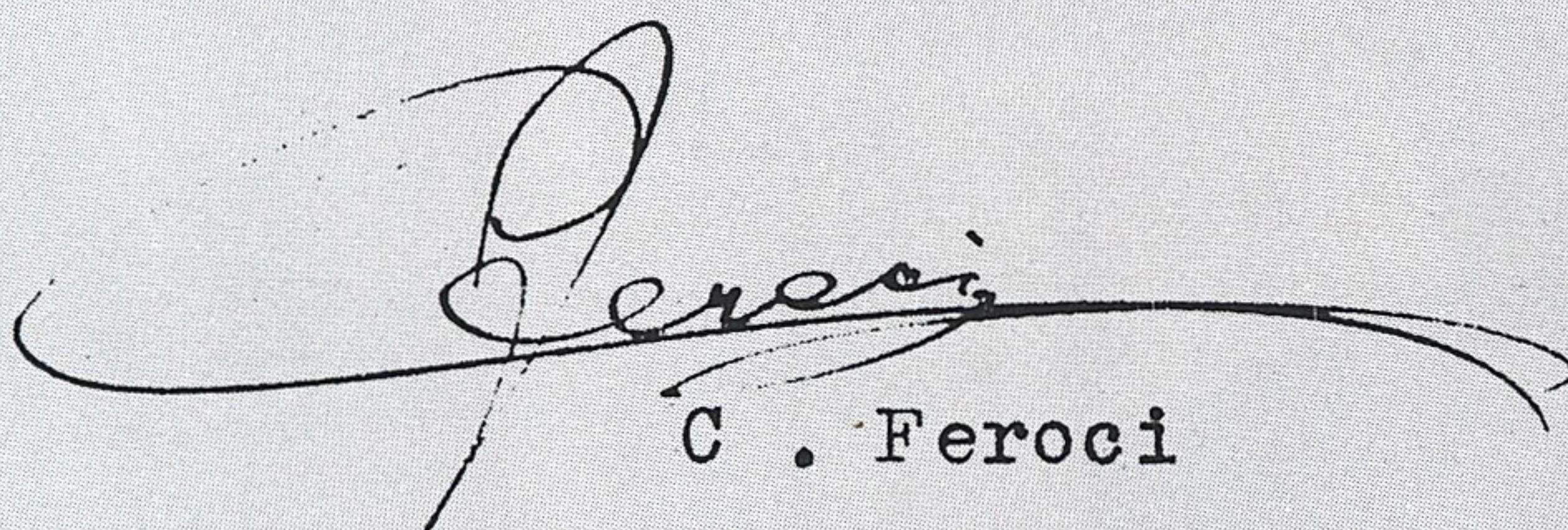

This to certify that Nai Prasong Padmanaja has completed the four-years-course of the School of Fine Arts (painting section) and that during the four years he was always very diligent in his learning.

According to the rule of the School, besides painting, Nai Prasong studied free hand drawing , human anatomy, perspective and shadows, composition , Thai style of art, critic of Eastern and Western style of art etc .

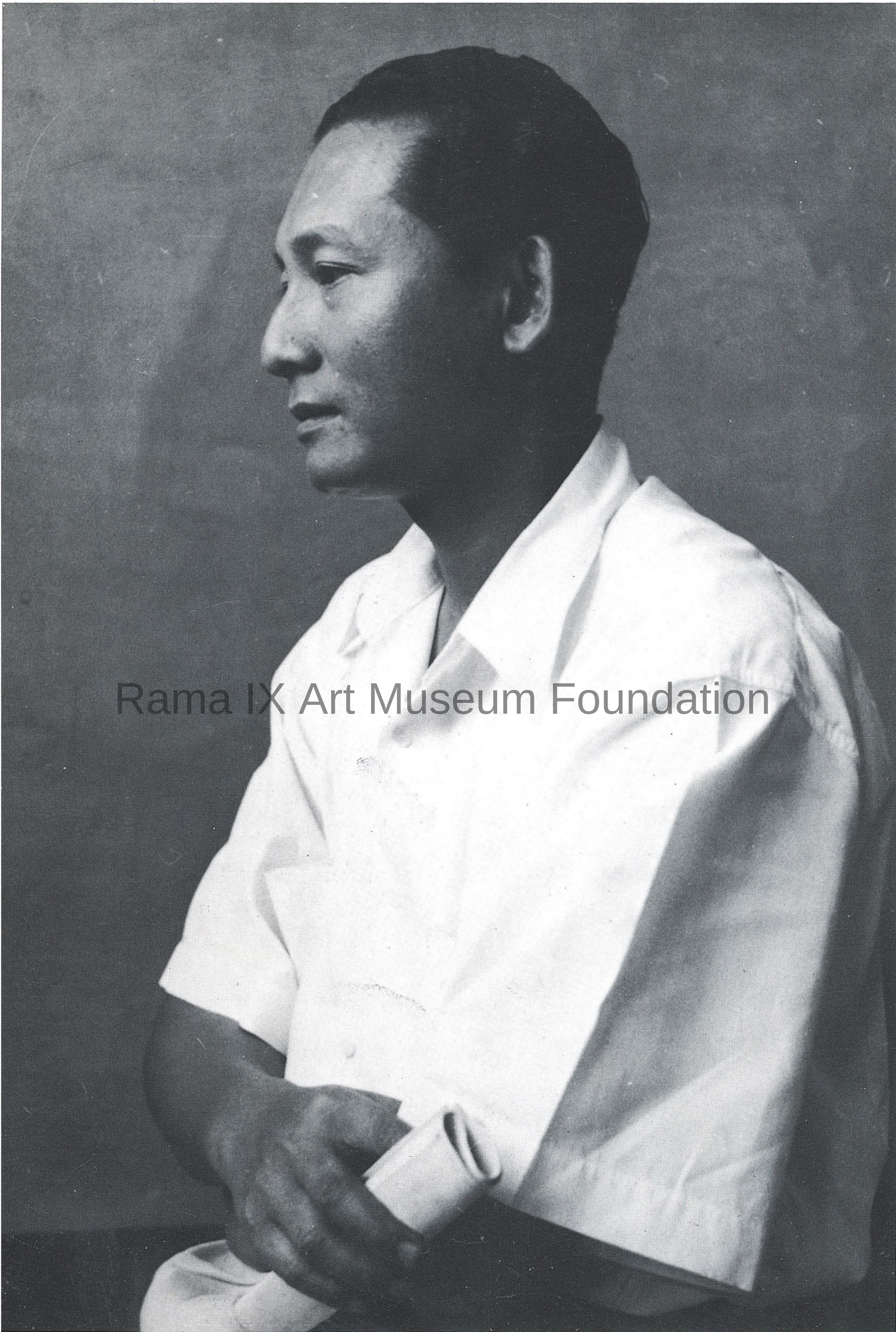
Rama IX Art Museum Foundation

As Nai Prasong Padmanuja has a serious character and is keenly attached to his work so he may be warmly recommended for any work or position related to his art .

C . Feroci

Bangkok 26th July 2485

Rama IX Art Museum Foundation

ประสงค์ ปัทมานุช ในวัยหนุ่ม

การเขียนภาพตกแต่งด้วย สีน้ำมันลงบนผนัง

โดย ประสงค์ ปัทมานุช

การเขียนภาพตกแต่งด้วยสีน้ำมันลงบนผนัง

วิธีที่ 1

ใช้เลือดหมูที่ผสมด้วยปูนขาวแล้ว ชงน้ำร้อน ผสมอย่าให้ข้นนักทา 1 ครั้ง ทิ้งไว้ให้แห้งสนิทแล้ว ผสมสีฝุ่นขาวด้วยน้ำมันลินสีดอย่างดี กรองให้สะอาดอย่าให้มีเม็ดหรือกากสี แล้วทาทิ้งไว้ให้แห้งสนิท จึงเริ่มลงมือร่างและเขียนระบายสีด้วยสีน้ำมันได้

วิธีที่ 2

ทาพื้นผนังด้วยสีเทา เวลาเขียนสีใช้กา 10% ทาบาง ๆ สัก 2 ครั้ง ในเวลาว่าง (ต้องให้แห้งสนิท) แล้วสีมืดจึงทาครั้ง 2) เมื่อแห้งดีแล้ว ผสมสีฝุ่นขาวด้วยน้ำมันลินสีดอย่างดี กรองให้สะอาดแล้วทา เมื่อแห้งดีแล้ว ผสมสีพื้นด้วยสีเทาตามความพอใจ ทา 1 ครั้ง แล้วทิ้งไว้ 1 วัน แล้วลงมือร่างและเขียนระบายสีด้วยสีน้ำมันได้

กมล งาม งาม งาม

Rama IX Art Museum Foundation

การเขียนภาพตกแต่งด้วยสีน้ำมันลงบนผนัง

วิธีที่ 1 ใช้ปูนขาวที่ผสมด้วยปูนขาวแล้ว ชงน้ำร้อน ผสมอย่าให้ข้นนักทา 1 ครั้ง ทิ้งไว้ให้แห้งสนิทแล้ว ผสมสีฝุ่นขาวด้วยน้ำมันลินสีดอย่างดี กรองให้สะอาดอย่าให้มีเม็ดหรือกากสี แล้วทาทิ้งไว้ให้แห้งสนิท จึงเริ่มลงมือร่างและเขียนระบายสีด้วยสีน้ำมันได้

วิธีที่ 2

ใช้ปูนขาวที่ผสมด้วยปูนขาวแล้ว ชงน้ำร้อน ผสมอย่าให้ข้นนักทา 1 ครั้ง ทิ้งไว้ให้แห้งสนิทแล้ว ผสมสีฝุ่นขาวด้วยน้ำมันลินสีดอย่างดี กรองให้สะอาดอย่าให้มีเม็ดหรือกากสี แล้วทาทิ้งไว้ให้แห้งสนิท จึงเริ่มลงมือร่างและเขียนระบายสีด้วยสีน้ำมันได้

วิธีที่ 2

ทาพื้นผนังด้วยน้ำกาวยะลาตินผสมน้ำ ใช้กา 10% ทาบาง ๆ สัก 2 ครั้งในเวลาร้อน ๆ (ต้องให้ครั้งแรกแห้งสนิทจึงทาซ้ำครั้ง 2) เมื่อแห้งดีแล้วผสมสีฝุ่นขาวด้วยน้ำมันลินสีดอย่างดี ทำให้ร้อน ๆ แล้วทาเมื่อแห้งดีแล้ว ผสมสีพื้นด้วยน้ำมันสนตามความต้องการ ทาแห้งแล้วร่างและระบายสีได้เลย เมื่อเขียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ใช้สีฝุ่นผสมน้ำมันเตอรเปนไทยอย่างดี ทำให้ร้อน ๆ แล้วทาบาง ๆ